

## Riba smrdi pri glavi – zakaj je nujno sprejeti Novelo o upravljanju SDH

Ko razpravljamo o upravljanju državnega premoženja, moramo upoštevati temeljno izhodišče, da je državno premoženje upravljano na podoben način, kot je upravljana cela država. Formalno je po ustavi pri nas na oblasti ljudstvo, ki skozi demokratični volilni sistem daje izvoljenim politikom začasni mandat upravljanja države v njenem imenu. In kakršne politike izvolimo, takšno oblast dobimo. Na žalost demokracija sama po sebi ne zagotavlja, da bodo izvoljeni predstavniki najmodrejši, najsposobnejši in še poštenejše povrh (kar je želja večine volivcev), ampak je končni rezultat odvisen od različnih faktorjev, tako razgledanosti in interesa volivcev, ambicij, interesov in osebnostnih lastnosti politikov/kandidatov, ekonomskih in drugih družbenih okoliščin, ne nazadnje tudi vpliva denarja na vse skupaj. Idealne recepture ni, vsaka družba oz. država si mora oblikovati svoj sistem izbire svojih predstavnikov in to opredeliti v zakonih, ki urejujejo volitve. Tako volilno zakonodajo mora vsaka pametna država občasno preverjati in jo na podlagi izkušenj prilagajati in jo tako približevati idealnemu sistemu.

Mislím, da je za Slovenijo nastopil čas, da po dobrih 25 letih to preverjanje napravimo.

Najprej pogledamo izkušnje – po osamosvojitvi in prvih burnih letih smo se z LDS in Drnovškom na čelu relativno uspešno razvijali, tudi v primerjavi z drugimi državami v tranziciji. Zaostajanje se je začelo s prihodom na oblast SDSa in Janše, ki je prvi izkoristil politični sistem za oblikovanje avtoritativnega režima, ki z osnovnimi načeli demokracije ni imel kaj dosti skupnega. Podoben režim je vpeljal tudi na področju upravljanja državnega gospodarstva, predvsem bank in skladov KAD in SOD, ki so bili lastniki precejšnjega dela gospodarstva. Predvsem je vpeljal princip, da je država plen za zmagovalce na volitvah in da z njo lahko počne, kar mu je volja. Tako je s pomočjo poslušnih in nekompetentnih vazalov v bankah, KADu in SODu, ki jih je tam namestil, in s podporo izposojenega denarja iz tujine izpeljal privatizacijo, v kateri ni veljalo kakšna je kvaliteta vodenja in poslovanja, ampak važno da so “naši” na položajih. Lahko rečemo, da je Janša uvedel v naš politični sistem “totalitarno strankokracijo”.

Račun za tako nespametno gospodarjenje z državo je prišel po nastopu finančne krize, ko je bilo treba ob zaostrenih gospodarskih razmerah pospešeno vračati izposojen denar, kar je razkrilo neuspešnost takega sistema predvsem pri gospodarjenju z državnim premoženjem. Namesto politiki lojalnega uspešnega sloja na novo ustvarjenih kapitalistov, ki naj bi postali nosilci našega razvoja v bodoče, smo dobili kopico nesposobnih mehko-hrbteničnih podreptnikov, predvsem v finančni sferi, ki so navajeni, da morajo poslušati nekega gospodarja, da jim pove, kaj morajo misliti in narediti. In ta prodor nesposobnih kadrov v politiko in državno gospodarstvo je bil tako temeljit, da se ga do danes nismo znebili.

Poglejmo, kaj je sledilo Janševi vladi v obdobju, ko so bili ti kadri na ključnih položajih:

– najprej je prišla Pahorjeva vlada, ki ni bila sposobna spopasti se z gospodarsko krizo, ki jo je prinesla mednarodna finančna kriza leta 2008/9 in ki jo je zaostriala negativna usedlina (predvsem zadolženost gospodarskih družb zaradi posiljene privatizacije) Janševе vlade, je pa podlegla šaleškemu lobiju, ki je ugrabil celo državo s svojim TEŠ6

– nato druga Janševa vlada, ki je samo kopirala škodljive Schaublejeve recepte o stiskanju pasu kot receptu za rešitev krize (medtem ko so Američani, ki so vse skupaj zakuhali, s socialističnim receptom tiskanja dolarjev in poddržavljanja izgub TARP v pol leta praktično sanirali svoj finančni sistem). Namesto, da bi se bolj samozavestno s pomočjo izvoznikov in pogumnejšega spodbujanja domače investicijske in privatne potrošnje po Keynesjansko izvili iz krize, smo papagajsko sledili tujim receptom velikega kapitala, ki so imeli osnovni namen kako spraviti gospodarstva banana republik na kolena in jih na hitro opliniti po zgledu Grčije. Namesto tega smo s tako napačno politiko dežurnih nesposobnežev sesuli banke do konca, tako da je že resno grozil grški scenarij. Še dobro, da je ljudstvo reklo dovolj in vrglo Janševu vlado. In tu že imamo prvi pozitivni vpliv neposredne (ne strankarske) demokracije, ki je dobro del tudi gospodarstvu.

– sledila je vlada Jankoviča/Bratuškove, ki je že v štartu dobila hud udarec, ko je zaradi obtožb protikorupcijske komisije g. Klemenčiča, aktualnega ministra za pravosodje, (ki so se kasneje izkazali za pretirane – to je še en primer, da pravniki, podobno kot finančniki, zaradi svojega ozkega pogleda na svet niso primerni za politične voditelje – glejte Mirota Cerarja) Jankovič kot sposoben gospodarstvenik ni dobil priložnosti postati predsednik vlade, namesto njega je prišla na vrh po precejšnih kolobocijah Alenka Bratušek. Ko je tako šibka šefinja vlade prevzela oblast, se je naslonila preveč na srednji sloj že prej omenjenih podreptnih oblastnikov, ki so pri reševanju bančne luknje, ki sta jo ustvarila predhodnika, Janša in Pahor, bolj poslušali neke nižje uradnike iz Bruslja kot zdravo pamet in s pretirano oceno bančne luknje, za kar je neposredno odgovoren aktualni guverner Banke Slovenije g. Jazbec (glej aktualno analizo uglednega ekonomista Boleta) ter posiljeno privatizacijo 15 družb po eno tretjinski ceni omogočila tujim špekulantom plenjenje slovenskega premoženja. Zadnjo fazo te žalostne štorije doživljamo pod

– Cerarjevo vlado, ki tako nadaljuje žalostno raboto predhodnih vlad, kot je prodajo NLB po nizki ceni. Namesto da bi njegova vlada, neobremenjena s preteklimi napakami počistila ta Avgijev hlev, poln zajedavskih špekulantov, jim je podlegla in sedaj vsiljuje s koruptivnimi tveganji prežet Zakon o drugem tiru, v katerem še poceni ponuja bisere slovenske logistike tujcem in tako tvega, da ga bo zgodovina uvrstila ob bok neuspešnih vodij naroda Janše in Pahorja.

To je torej očitni znak, da smo Slovenci še zmeraj talci te generacije nekompetentnih in pokvarjenih oblastnikov in dokler se jih ne bomo znebili, se nam slabo piše. Da jih zlahka pogrešamo, potrjujejo gospodarski uspehi naših izvoznikov, ki daleč od Ljubljane in vpliva njenih vlad pravzaprav izvajajo pravo sanacijo našega gospodarstva in bančne luknje. Podobna dogajanja samoorganiziranja lahko opazujemo na čisto političnem področju, ko se zaradi skorumpirane in neučinkovite politike ena za drugo pojavljajo razne civilne iniciative, ki ponujajo, kot v primeru drugega tira, boljše, predvsem pa nepokvarjene recepte za reševanje aktualnih problemov naše družbe.

In v tem kontekstu moramo razumeti predlog civilne iniciative, da preko novele zakona o upravljanju SDH iztrgajo absolutno oblast nad našim skupnim premoženjem pokvarjenim politikom, beri strankam, in vrnejo vpliv širše družbe na gospodarjenje z državnim premoženjem. Tako tudi vračajo dostojanstvo in odgovornost za naš skupni razvoj drugim, nestranskarskim delom družbe, kar bo vsekakor blagodejno delovalo na uspešnost poslovanja družb, ki jih upravlja SDH.

Drago Babič, 19. april, 2017